

INTERVIEW MET HAROLD T'KINT DE ROODENBEKE
VOORZITTER VAN BRAFA

BRAFA, een aantrekkelijke, toegankelijke en genereuze beurs!

Hoe zou u deze nieuwe editie aankondigen?

In de eerste plaats wil ik graag hulde brengen aan onze exposanten. We mogen immers niet vergeten dat zij in de eerste plaats het kloppende hart van Brafa vormen! De Raad van Bestuur en de staf zijn weliswaar de orkestleiders en de technische assistenten, maar de exposanten zijn de echte virtuozen, de uitvoerders van de partituur! Zonder hen geen voorstelling of toeschouwers! Als zij gezond zijn, is ons evenement dat ook.

In het bijzonder wil ik hulde brengen aan het onderliggende werk dat zij verrichten op het gebied van kennis en kunstgeschiedenis. Velen miskennen maar al te vaak hun rol van ontdekker, expert, vulgariserende tussenpersoon en doorgever van herinneringen, en schenken louter aandacht aan het commerciële aspect van hun activiteit, dat uiteindelijk de minst boeiende kant van de zaak is. Om in dit vak uit te blinken en overeind te blijven, moet je immers een diepgewortelde passie koesteren en bezield zijn door dezelfde honger als die waardoor de verzamelaar is gegrepen.

Deertien exposanten nemen dit jaar voor het eerst deel of zijn terug van weggeweest, op een totaal van 132, oftewel een verloop van amper 10%. Hoe verklaart u dat cijfer?

Ik stel met veel genoegen vast dat de overgrote meerderheid van onze exposanten regelmatig en trouw is, wat volgens mij een betrouwbare indicator vormt van hun tevredenheid. Het aantal deelnemers is praktisch hetzelfde als vorig jaar, een aantal dat we hebben kunnen verhogen dankzij onze nieuwe entreehal. We hebben die indeling behouden, en de bewegwijzering binnen nog verder uitgebreid. Veel exposanten vragen ons om een grotere stand, wat uiteraard een positief teken is, maar helaas kunnen we de muren van het gebouw niet zomaar even een eindje opschuiven! We denken dan ook na over creatieve oplossingen ...

Als we de lijst van nieuwe deelnemers bekijken, stellen we vast dat er meer vertegenwoordigers van moderne en hedendaagse kunst zijn.

Dat is een feit. Een beurs zoals Brafa weerspiegelt in de eerste plaats de markt en de markttrends, maar creëert die niet. Wij hebben aandacht voor de evolutie van de markt en nemen alle kandidaturen en aanvragen grondig onder de loep, maar verliezen daarnaast ook de vraag van het publiek niet uit het oog. Voor elke vijf kandidaturen in moderne of hedendaagse kunst, ontvangen we er slechts één in oude kunst. We hadden al een buitengewoon sterk aanbod in onder meer tribale kunst en archeologie, en we wilden er een even sterk voor moderne en hedendaagse kunst. Vorig jaar hadden we bijvoorbeeld al Albert Baronian, Meessen De Clercq en La Patinoire Royale, dit jaar verheugen we ons op de komst van Galerie de la Béraudière, BERNIER/ELIADES, Patrick De Brock, Rodolphe Janssen en Omer Tiroche, die allemaal voor het eerst present zijn. Even gelukkig zijn we met de komst van Pierre Segoura, Galerie Sismann en Albert Vandervelden (La Mésangère), zonder enige twijfel een aanwinst voor de afdeling oude kunst. Het is allemaal een kwestie van evenwicht!

Hoe gaat u te werk bij het selecteren van nieuwe deelnemers?

Per editie weten we nooit hoeveel stands er beschikbaar zullen zijn voor nieuwe exposanten. Eerst en vooral bestuderen we elke nieuwe kandidatuur vanuit het standpunt van het professionalisme van de kandidaat en de kwaliteit van zijn aanbod. Vervolgens evalueren we of dat aanbod een 'troef' zou kunnen betekenen voor de beurs, waarbij we er steeds op letten om voldoende evenwicht te houden tussen de verschillende specialiteiten. Het laatste aspect waarmee we rekening houden, is het potentiële publiek dat de nieuwe exposant zou kunnen lokken of meebrengen. Het is belangrijk om altijd aan een vernieuwing van je publiek te denken. Elke editie moet immers alvast de weg bereiden voor de volgende editie.

Dit jaar is de deelname van de eregast op een iets andere manier ingevuld ...

Onze officiële eregast is de Koning Boudewijnstichting, die op Brafa de 30e verjaardag van haar Erfgoedfonds viert. De Stichting wilde echter geen heruitgave van de tentoonstelling van twee jaar geleden. We zijn daarom samen overeengekomen dat de Stichting de programmatie van onze reeks dagelijkse lezingen, de Brafa Art Talks, op zich neemt. Het behoud en de herwaardering van erfgoed vormen daarin natuurlijk de rode draad, wat het belang benadrukt van de Stichting op dit gebied.

Voor het eerst brengt u op de beurs een eerbetoon aan een kunstenaar, namelijk Julio Le Parc. Vanwaar die keuze?

Brafa vindt plaats midden in de winter, vlak na de eindejaarsfeesten. Waar verlangen we naar in die periode? Naar licht, kleur, vrolijkheid en betovering! Vanuit die gedachte leek de kinetische kunst ons meteen een uitstekende piste, en Julio Le Parc een logische keuze. Ik mocht eerder al eens een aantal van zijn werken bewonderen, onder meer structuren van grote afmetingen, en die leken mij perfect geschikt voor Brafa. De rest was heel simpel: we namen contact met hem op, regelden een afspraak en in amper een halfuur was alles in kannen en kruiken! Die eenvoud en sympathie geven aan dat hij een groot kunstenaar is. Julio Le Parc wordt terecht niet alleen als een voorloper beschouwd, maar ook als een van de grootmeesters van de op-art en de kinetische kunst. Hij heeft inmiddels een zeer respectabele

leeftijd bereikt (hij is geboren in 1928), maar getuigt nog steeds van een absoluut opmerkelijk enthousiasme en een buitengewone dynamiek. Hij is nooit gestopt met werken of creëren, ook niet toen tal van instellingen hem de rug hadden toegekeerd. Toegegeven, hij was niet altijd een lieverdje ... Deze waargebeurde anekdote zegt genoeg: in 1967, toen de op-art en de kinetische kunst volop in opmars waren, stelde het Musée d'Art moderne de la Ville de Paris hem een grote retrospectieve voor ... Hij besloot door het opgooien van een munt te bepalen of de tentoonstelling zou doorgaan of niet! De retrospectieve is er nooit gekomen ... Ook nu heeft de man nog niets van zijn scherpte en humor verloren, dat kan ik u verzekeren.

De kunstmarkt was onlangs nog brandend actueel naar aanleiding van een problematiek die veel verder reikt dan alleen de context van de artistieke collectie. Welke maatregelen voert u in om de beurs tegen eventuele problemen te beschermen?

Als organisatoren, en ook als kunsthandelaars, zijn we uitermate nauwlettend en onverbiddelijk streng als het gaat om de integriteit en het professionalisme van onze exposanten. De meeste van hen nemen trouwens ook deel aan de bekendste internationale beurzen, wat toch een bewijs van betrouwbaarheid is!

Hetzelfde geldt voor onze vetting, waarvoor we een beroep doen op ruim honderd onafhankelijke experts, en die we de geavanceerde diensten van een gespecialiseerd wetenschappelijk laboratorium aanbieden tijdens de expertisedagen. Als er vragen rijzen bij een object, geldt de regel van de unanimité binnen de betrokken toelatingscommissie. We doen er alles aan om zowel de exposant als de koper te beschermen tegen fouten, die uiteraard altijd mogelijk zijn.

Het grootste probleem op wereldniveau op dit moment zijn diefstallen en illegale opgravingen in conflictgebieden. Een gestolen stuk krijg je onmogelijk verkocht op de legale markt, want die stukken zijn bekend, ze zijn gepubliceerd of staan vermeld in de registers van internationale organisaties, zoals het Art Loss Register. Die zijn dus heel gemakkelijk traceerbaar en identificeerbaar. Illegaal opgegraven stukken zijn een ander paar mouwen, want die zijn per definitie niet bekend op de markt. In beide gevallen is het gedrag van zowel de koper als dat van de dader verwerpelijk, en dergelijk gesjoemel veroordelen we streng.

Hoe ziet u Brafa verder evolueren? Welke uitdagingen wilt u nog graag aannemen?

Het landschap van de kunstbeurzen zoals de onze verandert voortdurend. Een bewijs daarvan zijn de recente veranderingen en strategische keuzes die onze collega's in andere landen doorvoerden. Ook in België evolueert de situatie. Ik denk niet dat wij op Brafa dromers of utopisten zijn: we proberen ons stap voor stap te ontwikkelen. Vanuit die invalshoek stelden we dit jaar een heus 'VIP'-programma tot in de puntjes samen. Het omvat een twintigtal exclusieve bezoeken aan musea, tentoonstellingen en collecties, en is in het bijzonder bedoeld voor onze buitenlandse gasten, die hun bezoek aan Brafa graag uitbreiden met nog meer culturele uitjes. Brussel herbergt immers een ongelooflijke culturele rijkdom, die in niets moet onderdoen voor andere Europese grootsteden.

Voordat we ons op onzekere verre markten storten, hebben we enkele jaren geleden ook beslist om onze inspanningen te concentreren op de Europese landen, in het bijzonder onze buurlanden, Zwitserland en Rusland. Die focus werpt vandaag zijn vruchten af, en we gaan dat zeker nog verder doordrijven.

Om welke redenen moet ik volgens u naar Brafa komen?

Ik zou zeggen, in de eerste plaats om galerieën en verkopers van topniveau te kunnen ontmoeten, en aan de hand van hun objecten een beeld te krijgen van de hele evolutie en alle vormen van de kunst, van archeologie tot hedendaagse creatie. Brafa is als het ware een pop-upmuseum ... met het enige verschil dat alle werken te koop zijn! Zowel voor de verzamelaars als voor de exposanten vormen deze tiental dagen een jaarlijks hoogtepunt, ze kunnen er elkaar ontmoeten, contacten leggen, projecten opzetten.

Wij koesteren de ambitie om het allerbeste te bieden op de meest uiteenlopende gebieden. We moeten kunnen voldoen aan de verwachtingen van gevestigde verzamelaars, die over een zeer precieze kennis en specifieke eisen beschikken, maar tegelijkertijd bij een liefhebber van kunst de drang aanwakkeren om te gaan verzamelen of een kunstwerk aan te kopen. Ons aanbod richt zich overigens tot al die verschillende doelgroepen: naast de museumwerken, waar uiteraard een stevig prijskaartje aan hangt, is het essentieel om ook meer toegankelijke stukken aan te bieden, die ideaal zijn om een collectie te beginnen of je gewoonweg te laten verleiden. Ik vind dat Brafa een aantrekkelijke, toegankelijke en genereuze beurs moet blijven!

Interview door Bruno Nélis